

Delo mladine v krajevni skupnosti

Krajevna samouprava je zastajala za razvojem družbeno-ekonomskih odnosov in samoupravljanja, zato jo je potrebno razvijati in prilagajati doseženi stopnji družbenih odnosov.

V osnutkih obeh ustav smo napravili konec omahovanju, ali so nam krajevne skupnosti potrebne ali ne. Po predlogih v osnutkih ustav so obvezne. S tem bodo dobile zelo vidno mesto v strukturi občine, zelo pomembno vlogo pri povezovanju in v samoupravni integraciji delovnih ljudi ter njihovih delovnih organizacij in interesnih skupnosti, pa tudi pri združevanju njihovih sredstev za zadovoljevanje vrste skupnih socialnih, kulturnih, izobraževalnih in drugih potreb v vsakdanjem življenju delovnega človeka.

Pri tem je potrebno poudariti, da razvijanje in poglobljanje samoupravnih odnosov znotraj krajevne skupnosti ni mogoče reševati samc s sistemskimi ukrepi, temveč predvsem z zavestno in organizirano akcijo občanov in subjektivnih sil. Poudariti je potrebno pomen in vlogo družbenopolitičnih organizacij v krajevni skupnosti, čeprav le-te ne smejo in ne morejo nadomestiti oblik neposrednega samoupravljanja, predstavljajo pa njegov sestavni del, ki zagotavlja enotnost akcije v krajevni skupnosti.

Pri razvijanju krajevne samouprave pa je potrebna aktivna vloga mladine, ki ne more temeljiti samo na organizacijski ureditvi temveč predvsem na vsebinski preobrazbi in njeni krepitvi. OK ZMS si mora zato prizadevati, da ustanovi aktivne ZM povsod tam, kjer jih še ni ali samo životarijo in se borijo za to, da se uveljavijo in ostanejo aktiven dejavnik na terenu, v krajevni skupnosti.

Zato je potrebno začeti z akcijo 1000 aktivov ZM v krajevni skupnosti, ki naj prispeva k povečanju števila aktivov na terenu in k njihovi vsebinski preobrazbi, ter k večjemu uveljavljanju mladih v samoupravnem dogovarjanju in odločanju v krajevni skupnosti.

Aktivnost mladine na terenu je potrebno preusmeriti in uravnotežiti ter zagotoviti, da bo ustrezne pozornosti deležna tudi skrb za zadovoljevanje interesov, ki izvirajo iz položaja in možnosti mladih v krajevni skupnosti. Ob zadovoljevanju interesov na področju kulture, športa, zabave in rekreacije je potrebno v večji meri organizirati aktivnosti, ki bodo omogočale mladim široko družbenopolitično aktivnost in vpliv za družbeno življenje in ki jih bodo usposabljalne za takšno aktivnost.

Odnos in razlika med aktivom ZM na terenu in mladinskim klubom sta v praksi večkrat nejasna. Vsebinska dela je pogosto ista, razlika naj bi bila samo v nazivu ali v prostoru. Aktiv ZM mora v praksi postati najširša oblika združevanja mladih na terenu, ki se dogovarjajo o vseh vprašanih in razvijajo aktivnost na različnih področjih. Mladinski klub pa je samo metoda dela tega aktivna, ki zadovoljuje samo nekatere interese mladih. Čeprav predstavlja mladinski klub možnost vključevanja in realizacije programov specializiranih in drugih organizacij med mlade in s tem široko dejavnost, je njegova aktivnost preozka in je potrebna ob njej tudi dejavnost aktivna ZM, ki mo-

ra zagotavljati tudi napredno in koristno vsebino dela kluba.

S pomočjo predavanj, šol za življenje, javnih tribun, seminarjev in drugih oblik družbenopolitičnega in splošnega izobraževanja in usposabljanja je potrebno zagotoviti, da bodo člani aktivna široko usposobljeni tako za delo v ZMS in krajevni skupnosti kot za širšo aktivnost.

Aktivni ZM v krajevni skupnosti se morajo vključevati v vse oblike družbenega dogovarjanja in odločanja v krajevni skupnosti, zbere občanov, svete krajevne skupnosti, komisije itd., ter v delo družbenopolitičnih organizacij, društev in drugih oblik dejavnosti na terenu.

V novih stanovanjskih naseljih, kjer se prostorsko širi obstoječa krajevna skupnost, pa bi bilo potrebno misliti na graditev ustreznih komunalnih objektov, ki so nujno potrebni občanom ter družbenopolitičnih organizacij terena za razvijanje njihove dejavnosti.

Aktivni ZM lahko mnogo prispevajo na področju socialistične solidarnosti. Z vrsto solidarnostnih akcij za izenačevanje življenjskih pogojev (npr. prostovoljne delovne akcije), ter večjo skrbjo za človeka prispevajo k odpravljanju mnogih problemov in težav tako svojih vrstnikov kot starejših občanov.

Položaj ZMS v krajevni skupnosti

Stanje v organiziranosti zveze mladine v krajevni skupnosti naše občine nikakor ni zadovoljivo. Mladine, stanujoče v vseh osmih krajevni skupnosti, je ogromno, vendar vse dejavnosti po krajevni skupnosti ne zajemajo niti en odstotek mladine.

Tako imamo v KS Stari Vodmat mladinski klub, ki se ukvarja predvsem s športno dejavnostjo (ima mentorja), v KS Gradišče je vase zaprta sekcija Ljudske tehnika (modelarstvo), v KS Ajdovščina je MA Majde Silc zaprtega tipa (ima mentorico). Na Poljanah je disco klub, športne sekcije in taborniki na osnovni šoli Tone Tomšič, v KS Stara Ljubljana je organizirana mladinska sekcija članov ZB, v zadnjem času odprtega tipa in podmladek RK, v KS Kolodvor je ponovno ustanovljena komisija za mladinska vprašanja pri IO KK SZDL, na Prulah so organizirani taborniki, obstajajo pa tudi možnosti za ustanovitve MA (prostor, mentor, finance). V KS Tabor so po začetnem zletu aktivna mladih komunistov popustili in bo potrebno z ustanovitvijo MA začeti iznova.

Občinska konferenca ZM bo morala poiskati stik z ustreznimi organi specializiranih organizacij (Zveza tabornikov, Počitniška zveza, Planinska zveza, Občinski odbor Ljudske tehnike itd.) in s skupnimi močmi razširiti interesna področja mladine ter ustanoviti mladinske aktivne po vseh KS naše občine. Vendar je potrebno poudariti, da je pri tem delu nujna povezava predvsem s SZDL, ZK in občino ter samo krajevno skupnostjo, saj drugače ne bo uspeha.

Načelna izhodišča o vlogi mentorja

1. Biti mora sposoben, da sprejme vse tisto, kar drugi prispevajo k skupinskemu življenju, toda vselej mora biti on tisti, ki ima skupinsko situacijo v celoti pred očmi in jo akceptira, ki skupino posredno vodi ali formalne vodje poučuje, kako naj vodijo.

2. Sposobnost postavljanja psihosocialne diagnoze in z ljudmi bodisi posamezno ali v skupini pravilno ravnati.

3. Mora se živeti v te ali one razprave, sposoben delati z njimi da doume kako se konflikt razvija, kako se pojavljajo v skupini napetosti in kako je moč te probleme obvladati.

4. Mentor naj ne opravlja sam kakega posebnega dela v klubu. Njegova naloga je, da na podlagi svojega znanja podpira druge pri vodstvu skupine. Pokazati je potrebno drugim, kako je treba pomagati tistim, ki so pomoči potrebni.

5. Ugotoviti mora, kje in pri kateri nalogi bi se dale posamezne sposobnosti mladega človeka najbolj uspešno izkoristiti. Svetovati in usposabljanje vodstvo, da bi sprevideli svoje lastne vrline in slabosti ter krepiti samozaupanje.

6. Imeti mora izobrazbo, ki bi mu omogočila aktivno spremljanje življenja v klubu po eni strani in po drugi, da bo sposoben z zbranimi informacijami uveljaviti najustreznejšo obliko dela (pedagog, socialni delavec, psiholog, skratka tisti, ki mu profesionalnost omogoča ta nivo sodelovanja).

7. Mentor kot osebnost bi moral imeti največjo mero tolerantnosti in vse sposobnosti komuniciranja.

Mentor bo tu pa tam ugotovil, da skupina na njegov vlog povsem drugače gleda, kot jo on upa in želi odigrati. Mogoče je npr., da ga skupina vidi kot nekakšnega strokovnega izvedenca. Zato mora kasneje pripraviti skupino do tega, da ga vidi v vlogi, katero hoče odigrati, biti mora namreč človek, ki skuša skupino usposobiti ter ji pomagati, da tudi sama razvija sposobnosti in jo spodbuja s tem, da izkustva, ki jih člani skupine prispevajo, tudi uporabi tako, da v bodoče pri formulaciji neke skupne zamisli ali odločitve bolj aktivno sodelujejo.

Klub ni ekskluzivna in vase zaprta skupnost. In ker bi moral biti izrazito dinamična tvorba, ki je v nenehnem spreminjanju, se kaže potreba po sodelavcih, ki bi bili sposobni obvladati dinamiko medsebojnih odnosov znotraj mladinskega kluba. Ne da se ta sposobnost kaže v nasilnem vdiranju v vsebino in program, ampak kot izrazna dopolnitev interesov članov kluba. Ob zahtevi po takih kadrih pa ne gre več samo za navdušenje in tiste, ki sodelujejo in delajo v klubu, kadar imajo čas (čeprav so zelo potrebni in nujni), ampak za profesionalno usposobljene kadre, ki jim osnovno znanje, pridobljeno med študijem, omogoča ta nivo sodelovanja.

Vloga mentorja v specifičnih situacijah ne glede na aktivnost, vzdušje in strukturo članstva je na podlagi zbranega materiala težko jasneje opredeliti. Z upoštevanjem nekaterih uveljavljenih misli v klubski aktivnosti in v vlogi mentorja v teh in ob teh aktivnostih je smiselno ponoviti naslednje.

Klubska dejavnost, program oziroma rast in razvoj kluba

do ustrezne kvalitete stopnje se odvija več ali manj po ločnem zaporedju.

V začetni fazi so v klubu organizirane aktivnosti, ki zadovoljujejo osnovne in najbolj neposredne interese obiskovalcev. Vsaka udeležba obiskovalca v eni izmed dejavnosti predstavlja na tej stopnji že cilj. V tej fazi je važno, da obiskovalca atmosfera prevzame, naredi naj prijeten vtis, in da ga motivira. Ta faza bi lahko glede na zadovoljevanje elementarnih psihosocialnih potreb obiskovalcev imenovali neposredna, elementarna ali osnovna faza.

V naslednji stopnji je aktivnost program kluba organizirana na način in po vsebini, ki je na nivoju dejanskih sposobnosti obiskovalcev. Na tej fazi se formirajo konstantne grupe in jedra okoli konkretnih dejavnosti. V tem primeru so cilji dosegljivi z intenzivno in časovno daljšo prisotnostjo obiskovalcev pri programiranju in delu v klubu. Gre že za kreativen odnos za ustvarjanje specifične klubske atmosfere ipd.

V tretji fazi, ki je najvišja in končna posledica so program in oblike dejavnosti na nivoju, ki bogati obiskovalce, terja od njih samostojno delovno prisotnost, prevzemanje določenih funkcij in utrjevanje specifičnega vzdušja, ki ga ustvarjajo s svojo kreativno prisotnostjo.

Mentor bi se moral s svojim konceptom dela prilagoditi tem razvojnim fazam in značilnostim, ki jih pogojuje lokalna skupnost, kjer klub deluje. Če predvidevamo, da so omenjene faze tipične za klube, bi vlogo

mentorja glede na posamezne stopnje opredelili takole:

V prvi fazi ugotavlja psihosocialne potrebe obiskovalcev in išče ustrezne izrazne oblike za uresničitev in zadovoljevanje potreb in zahtev obiskovalcev. V tej fazi se mentor povezuje in kontaktira tudi širše izven klubskega prostora z različnimi nivoji, organi, organizacijami in posamezniki.

V drugi fazi uveljavlja ustrezne izrazne oblike za zadovoljevanje potreb obiskovalcev in pripravlja atmosfero za aktivno participacijo članov v programu. Vloga mentorja v tej fazi se osredotoči predvsem na formiranje ustreznih grup, na porazdelitev funkcij in zagotovitve statusa posameznemu obiskovalcu, pripomore k obujanju občutka pripadnosti, ki dobiva svoj razpon in smisel v prvi fazi, posebej dela s podgrupami itd.

V tretji fazi se vključuje mentor v aktivnost kluba bolj ali manj kot enakopraven član. Ker predvidevamo, da so na tej stopnji že izoblikovani trdni demokratični odnosi, ki ustvarjajo vzdušje samoiniciative in aktivne participacije v programu in vodenju določenih aktivnosti. Na tej stopnji prihaja funkcija mentorja toliko bolj do izraza pri »izrabljanju« tretje faze za obvladavanje prve in druge, z namenom, da se zagotovi hitrejši prehod iz faze v fazo.

Ta shema nikakor ne more biti dokončna pomeni le približne orientacije, ker vse te predpostavke niso preverjene in so le bolj plod diskusije kot pa dejansko stanje.

Bolj povezati mladinske klube!

1. Nujna je večja povezanost med mladinskimi klubi v občini in tudi izven nje. Povezanost naj se odraža tudi v usklajevanju programov mladinskih klubov na nivoju občine in mesta, kakor tudi v okviru krajevne skupnosti, pri tem pa se je dogovoriti za konkretne nosilce akcij.

2. Mladinski klubi naj se povežejo z družbenopolitičnimi organizacijami na svojem terenu, še posebej pa s specializiranimi organizacijami, ki združujejo mladino vseh interesnih dejavnosti.

3. Opozoriti družbenopolitične organizacije na nujnost stalne delitve prisotnosti pri reševanju problemov mladine, pri čemer se morajo zavzemati, da Zveza mladine ni edina organizacija, ki ji je poverjena skrb za mladega človeka.

4. Vso pozornost moramo posvetiti mentorstvu, pri čemer je potrebno sodelovanje družbenopolitičnih organizacij v krajevni skupnosti, kot tudi drugih organizacij in društev.

5. Treba je opozoriti družbenopolitične organizacije in druge družbene dejavnike, naj se kot zainteresirani zavzemajo v okviru občinske skupščine, kot družbeno politične skupnosti, da se organizacijsko in finančno angažira pri iskanju in oblikovanju prostorov za mladinske klube ter pri vzgoji mentorjev zanje.

6. Podpreti je treba organizacije, ki združujejo mladih ter tu mlade bolj vključevati v njih upravljanje. V njih je treba razvijati take metode dela, ki bodo uspele pritegniti mlade.

7. Potrebna je še neposrednejša povezava občinske konference mladine v klubih, predvsem pri iskanju in oblikovanju njih vsebine, pri čemer je pomembno zasledovati interes mladih.

8. Mladi komunisti v sodelovanju s študenti sociologije in psihologije naj raziščejo in izdelajo metode dela in še posebej idejnopolične vzgoje v mladinskem klubu.

9. Potrebno je ustvariti oblike tesnejšega sodelovanja s študentsko organizacijo, saj prav ta nudi potrebne strokovne kadre, kateri manjkajo Zvezi mladine.

Izdaja občinska konferenca SZDL, Ljubljana-Center — Ureja uredniški odbor: Jože Benčina, Ludvik Burger (gl. urednik), Lojze Cepuš, Vlado Krivokapič, Jože Šircelj (odg. urednik), Blaž Matekovič, Jože Paček (predsednik ur. odbora), Tatjana Pust, Mišo Javornik, Franc Strle, Jože Sager, Rudi Veselič

Tiska CGP »DELO« — Časopis izhaja zadnji ponedeljek v mesecu — Oproščeno temeljnega davka po mnenju Sekretariata za informacije IS SRS z dne 13. II. 1973 številka 421—1/72